

YKN24892

22.10.2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Korvenkylä-Kiiminki

PESIMÄLINNUSTOSELVITYS

1. PESIMÄLINNUSTOSELVITYKSEN TOTEUTUS

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus suunnittelee Kuusamontien linjauksia välillä Korvenkylä-Kiiminki. Sitowise Oy:n toimeksiannosta Ympäristökonsultointi Niemeläinen Oy:tä (YKN) on laatinut pesimälinnustospelvityksen nykyisen tielinjan sekä suunnitellun uuden linjauksen alueelle. YKN on laatinut pesimälinnustospelvityksen siihen liittyvine maastotöineen. Selvityksen maastotyöt toteutettiin touko-kesäkuussa 2024.

Selvitysalue kattoi hankkeessa harkittavat kolme vaihtoehtoa VE1...VE3. VE1 kulkee nykyisen Kuusamontien linjausta. Vaihtoehdoissa VE2 ja VE3 tie eroaisi nykylinjauksesta Korvenkylässä, kiertäisi Jäälin taajaman nykyistä linjausta lännempää, ja palaisi nykyiseen linjaukseen Jäälin pohjoispuolella. Suunnittelualueen lintulajien osalta havainnoitiin erityisesti uhanalaiset lajit (luonnonsuojelulaki 75§) sekä erityistä suojelua vaativat lajit (LSL 77§). Lisäksi tarkasteltiin lintudirektiivin liitteen I lajit.

Työ aloitettiin suunnittelemalla maastotöiden toteutus, joka tehtiin karttatarkastelun pohjalta. Maastokäyntien yhteydessä havainnoitiin alueen linnusto. Linnustospelvitys tehtiin linjatutkimuksena ja kirjaamalla jokainen havaittu lintu. Kohdealueet kartoitettiin kahteen otteeseen. Maastokartoituksen tulokset muodostavat tämän raportin perustan. Lisäksi aiemmat havainnot selvitettiin Lajitietokeskukselta. Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteelliseltä yhdistykseltä ei saatu aineistoa useista yhteydenotoista huolimatta. Maastotyöt teki Esa-Matti Lampinen (Ins.AMK), ja projektipäällikkönä toimi Juha Saajoranta (FM).

2. ALUEIDEN YLEISKUVAUS

Kuusamontien ympäristön selvitysalue sijaitsee Oulun keskustaajaman koillispuolella. Selvitysalue alkaa lounaassa Korvenkylän läpi virtaavalta Jäälinojalta ja päättyy noin 12,3 km päässä koillisessa Kiiminkijoen ylittävien siltojen luona. Koko selvitysalueella on havaittavissa voimakas ihmistoiminnan vaikutus (peltoja, asutus- ja teollisuusalueita); taajamien ulkopuolella selvitysalue on etupäässä mäntyä kasvavia vaihtelevan ikäisiä taousmetsäpalstoja; kankaita ja ojitettuja turvemaita. Luonnontilaisia luontotyypppejä ei alueella juurikaan ole – luonnontilaisinta luontoa edustaa Isoahon ja Isokankaan välinen suoalue, jonka poikki kulkee ilmakuvassakin näkyvä (moottorikelkka)ura. Lähin suojelualue (Metsolan luonnonsuojelualue) jää reilun puolen kilometrin päähän linjauksista Jäälinjärven luoteispuolella.

3. PESIMÄLINNUSTO

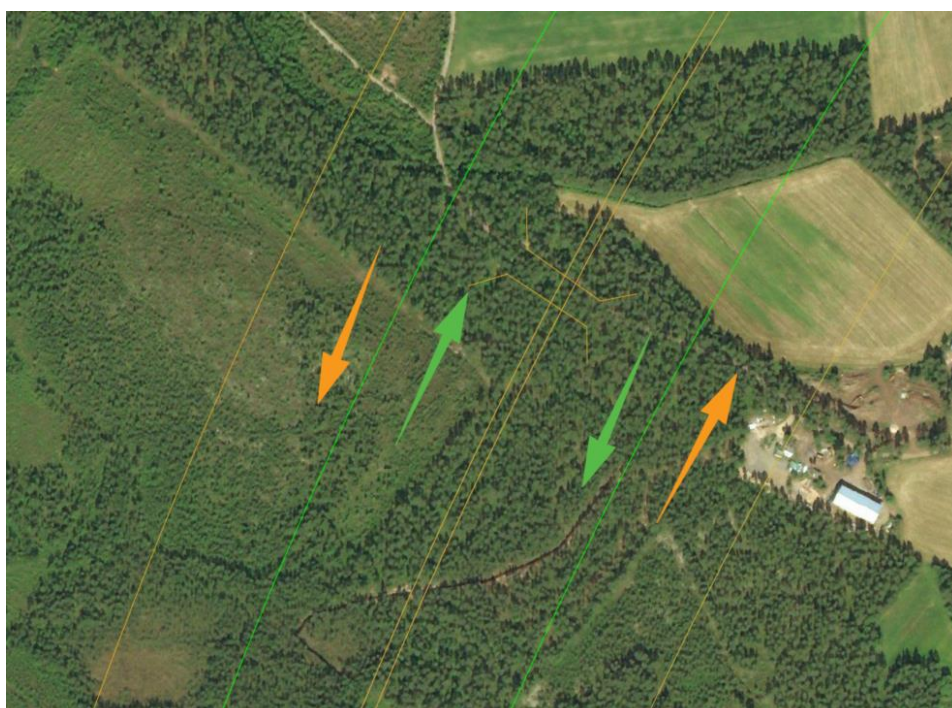
3.1. Linjalaskennat

Selvitysalueiden linnusto selvitettiin 29.-31.5., 13.-14.6. ja 17.6. suoritettujen maastokäyntien yhteydessä. Maastossa selvitys toteutettiin linjatutkimuksena. Linjat suunniteltiin siten, että selvitysalue tuli käytyä kattavasti läpi. Linjat kuljettiin kuvan 1 esittämän periaatteen mukaisesti: ensimmäisellä laskentakerralla kuljettiin lähempänä linjauksen keskipistettä, ja toisella kierroksella hieman ulompaa. Ensimmäinen laskenta tehtiin vastapäivään, ts. kuljettiin tielinjauksen lännen/pohjoisen puolella pohjoiseen, ja paluu lähtöpisteeseen tehtiin linjauksen etelä/itäpuolella. Toisella laskentakerralla kulkusuunta oli päinvastainen.

Laskennat tehtiin kolmessa osassa. Osa-alue 1 kattoi vaihtoehtojen VE2 ja VE3 linjauksen (uusi linjaus nykyisen tien länsipuolelle) Korvenkylästä Jäälinjärvelle, osa-alue 2 vaihtoehtoon VE1 (nykyinen tielinjaus) Korvenkylästä Jäälinjärvelle, ja osa-alue 3 selvitysalueen pohjoisosan Jäälinjärveltä Kiiminkijoelle. Taulukossa 1 on esitetty laskentojen ajankohdat ja kulloinkin vallinnut säätila. Sää oli varsin suotuista laskennoille, joskin viimeisenä aamuna tiheysadakuurot ja pilvisuus eivät luoneet kaikkein optimaalisimpia olosuhteita laskennalle. Laskennan tuloksiin keli ei juurikaan vaikuttanut – ensimmäiseen laskentaan nähden toisella laskentakierroksella havaittiin vähemmän lajeja sekä yksilöitä. Toisen laskennan sijoittumisella myöhemmäksi laulukautta lienee ollut enemmän merkitystä, sillä vastaava pudotus laji- ja yksilömäärissä on havaittavissa myös paremmassa kelissä tehdyissä Korvenkylän alueen havainnoissa. Korvenkylän ja Jäälinjärven välisillä osuuksilla havaittiin ensimmäisellä laskentakierroksella vähemmän lajeja kuin toisella, mutta yksilömäärät olivat tuolloin korkeampia.

Taulukko 1. Laskentojen ajankohdat.

Osa-alue	Pvm	Klo	Sää
1. laskenta			
1	29.05.2024	03.00–12.30	10...21 °C, 0...2 m/s, poutaa, aurinkoista
2	30.05.2024	03.20–10.40	12...22 °C, 1...2 m/s, poutaa, aurinkoista
3	31.05.2024	03.35–10.20	12...24 °C, 1...2 m/s, poutaa, aurinkoista
2. laskenta			
1	13.06.2024	03.10–10.20	5...18 °C, 1 m/s, poutaa, aurinkoista
2	14.06.2024	03.25–09.30	8...18 °C, 1...2 m/s, poutaa, aurinkoista
3	17.06.2024	03.50–09.50	13...16 °C, 1...2 m/s, ajoittaista tihkusadetta, pilvistä

Kuva 1. Linjojen laskentaperiaate. Ensimmäisellä laskentakerralla (vihreä) kuljettiin lähempänä linjauksen keskipistettä myötapäivään, ja toinen laskenta (oranssi) kuljettiin hieman ulompana vastapäivään. Keskimmäiset linjat – tielinjaus; vihreät linjat – 100 m tielinjauksesta; uloimmat linjat – 200 m tielinjauksesta.

3.2. Maastohavainnot

Maastokäynneillä tehtiin havaintoja yhteensä 72 lintulajista. Lintulajeja havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla 69 lajia, ja toisella 60. Kun huomioidaan kultakin laskentakerralta kunkin lintulajin suurin yksilömäärä, saadaan kirjattujen yksilöiden summaksi 1227. Yksilömääriltään runsaimmat lintulajit olivat peippo (113 yksilöä), räkätirastas (112) ja pajulintu (94).

Lintutiheydet olivat suurimmat asutuksen lähellä. Tiheimmin lintuja havaittiin Korvenkylässä Jäälinojan ja Mursinkankaan (Kuusamontien ja Ylikiimingintien risteys) välisellä alueella. Kun huomioidaan kunkin lintulajin kohdalta kahden laskentakierroksen korkeampi tulos, saadaan Korvenkylän lintutiheydeksi 120 yksilöä kuljettua kilometriä kohden. Vastaavasti Mursinkankaalta Laukkukankaan kautta Jäälinjärven Onkiniemen länsipuolen väliseltä alueelta (VE2/3, uusi linjaus) lintutiheys oli vain hieman yli kolmanneksen tästä, 44 yksilöä kilometrillä.

Eroja selittää asutus- ja viljelyalueiden luomat vaihtelevat biotoopit sekä niiden tarjoamat monipuolisemmat ravinnonlähteet ja pesimäpaikat verrattuna metsäisempien jaksojen varsin yksipuolisiin biotooppeihin. Metsissä

ei juurikaan tavattu asutuksen läheisyydessä hyvin runsaina esiintyneitä räkättirastaita, kirjosiippoja tai muita kulttuurisidonnaisempia lajeja.

3.3. Aiemmat havainnot

Selvitysalueelta ja sen lähiympäristöstä on Lajitietokeskuksen tietokannassa havaintoja yhteensä 57 lintulajista. Havaintoaineiston laatu on vaihtelevaa, ja joidenkin havaintopaikkojen tarkkuudet ovat kyseenalaisia.

3.4. Huomionarvoiset lajit

Selvitystyössä käytettävissä olleessa aineistossa (maastohavainnot ja Lajitietokeskuksen aineisto) oli havaintoja yhteensä 85 lintulajista. Huomionarvoiset lajit (uhanalaiset, silmälläpidettävät sekä lintudirektiivin I-liite) käsitellään alla. Käsiteltyjen lajien ohella selvitysalueella voi olla muitakin huomionarvoisia lajeja, - esimerkiksi närhen (NT) voi odottaa pesivän alueella, mutta tästä pesimäaikaan varsin piileskelevästä lajista ei tehty laskennoissa havaintoja, eikä siitä ollut käytettävissä aiempia havaintoja.

Lintulajien nimen yhteydessä on esitetty lajin uhanalaisuusluokitus sekä mahdollinen direktiivilajistatus seuraavin lyhentein: CR – äärimmäisen uhanalainen; EN – erittäin uhanalainen; VU – vaarantunut; NT – silmälläpidettävä; dir. – EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji. Selvitysalueella on havaintoja yhdestä äärimmäisen uhanalaisesta lajista, kuudesta erittäin uhanalaisesta, kahdeksasta vaarantuneesta, 13:sta silmälläpidettävästä ja 11:sta lintudirektiivin I-liitteen lajista.

Haarapääsky (VU)

Merkittävin haarapääskykertymä todettiin Kiiminkijoen silloilla, joiden rakenteisiin pääskyt rakentavat pesänsä. Enimmillään kohteella laskettiin olevan ilmassa 10 haarapääskyä. Haarapääskyt pesivät mm. rakennuksissa, ja pesimäpaikkoja alueelta löytyy Kiiminkijoen siltojen lisäksi mm. Korvenkylästä Lammashaantien ja Tuoreenmaanarontien risteyksen teollisuushallilta, Kiimingin ratsastuskeskukselta, Jäälissä Jussilan tilalta ja Honkimaan teollisuusalueelta. Saalistelevia tai muuten ylilentäviä haarapääskyjä havaittiin monin paikoin. Tiehankkeen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi haarapääskyn suojeluun alueella.

Harakka (NT)

Harakan esiintyminen selvitysalueella on selvästi kulttuuripainotteinen: kahdelta laskentakerralta laskettu suurompi määrä oli 20 yksilöä, joista 2 oli yli 100 m etäisyydellä rakennuksista VE2/3 linjauksen alueella. Harakalle soveltuvaa biotooppia arvioidaan riittävän selvitysalueella, joten hankkeella ei nähdä olevan merkittävää vaikutusta harakan esiintymiseen alueella.

Helmipöllö (NT, dir)

Helmipöllöstä on alueelta yksi havainto, vuodelta 2010. Toukokuinen lintu havaittiin Jäälinjärven paikkeilla Kuusamontien varressa. Helmipöllö pesii metsäaukeiden ja suoalueiden kirjomissa tiheissä metsissä; selvitysalueella on siten potentiaalisia helmipöllöbiotooppeja.

Hömötiainen (EN)

Hömötiashavainnot keskittyivät VE2/3 uuden tielinjauksen alueelle. Lajitietokeskuksen aineistossa hömötiashavaintoja on heti risteysalueella, missä VE2/3 erkanee nykyiseltä tielinjaukselta. Laukkukankaan ojitetuilla rämeillä on useita hömötiaisreviirejä. Vasikkasuon eteläosassatavattiin yksi hömötiainen, ja Kiimingin Isosuolta on kirjattu yksi havainto. Hömötiainen lienee laji, johon kohdistuu suurimmat vaikutukset vaihtoehtojen VE2/3 toteuttamisesta uuden tielinjan aiheuttaman elinympäristöjen pirstoutumisen ja kaventumisen myötä.

Isokoskelo (NT)

Kiiminkijoella havaittiin yksittäinen siltojen ali ylävirtaan lentävä isokoskelo. Tiehankkeen alueella ei ole juurikaan vesistöjä (merkittävimmin Jäälinjärvi ja Kiiminkijoki), ja kun mahdollisten maarakennustöiden vesien käsittely hoidetaan asianmukaisesti, ei hankkeen arvioida aiheuttavan haittaa lajin suojelulle.

Järripeippo (NT)

Järripeippoja tavattiin muutama yksilö nykyisen tielinjan vaikutusalueella. Kukin lintu lauloi asutuksen lähellä. Hankkeen vaikutukset eivät suoranaisesti kohdistu alueen järripeippokantaan.

Kuva 2. Piltosenjärven suoaluetta itäreunalta kuvattuna.

Kalatiira (dir)

Jäälin montuilla tavattiin yksittäinen kalatiira kesäkuun laskentakierroksella. Laji on sidoksissa veteen, eikä hankkeen arvioida vaikuttavan kalatiiran esiintymiseen alueella, kun vesistövaikutusten minimoinnista huolehditaan asianmukaisesti.

Kanahaukka (NT)

Lajitietokeskuksen aineistossa on kolme havaintoa kanahaukasta: kaksi havaintoa Korvenkylästä Ylikiimingintien ja Kuusamontien risteysalueen tuntumasta, ja yksi Jäälin monttujen kaakkoiselta ranta-alueelta. Kanahaukka viihtyy vanhoissa havumetsissä, ja vaatii tiheää ja korkeampaa puustoa. Molempien kanahaukkojen havaintopaikkojen läheisyydestä löytyy ko. ehdot täyttävää metsää, joskin varsin pienialaisesti. Selvitysalueelta ei ole tiedossa kanahaukkojen pesiä.

Kuikka (dir)

Jäälin montuilla kuultiin yksittäinen paikallinen kuikka, ilmeisesti pohjoisimmalta altaalta. Sikäli kuin hankkeesta ei aiheudu haitallisia vaikutuksia alueen vesistöihin, ei hankkeella arvioida olevan vaikutusta kuikan suotuisaan suojelutasoon alueella.

Kuovi (NT)

Korvenkylässä havaittiin kuovit reviireillään selvitysalueen eteläpäässä niin tielinjan etelä- kuin pohjoispuoleilla pelloilla, lähellä selvitysalueen 200 m rajoja. Lisäksi kuovi havaittiin Piltosenjärven suoalueella, tämäkin lähellä selvitysalueen 200 rajaa. Voidaan arvioida, ettei toteutuessaan hankkeen vaikutukset kuoveihin eivätkin eroa oleellisesti nykytilanteesta.

Kurki (dir)

Lajitietokeskuksen aineistossa on yksittäinen havainto kurjesta, mutta havainnon paikka on ilmeisen epätarkka. Selvitysalueen tuntumassa on muutamia suoalueita, joilla kurki voisi pesiä. Näitä ovat Vasikkasuo Jäälin montun lounaispuolella, Isokankaan ja Isoahon välinen suoalue sekä Piltosenjärvi edelliseltä kilometrin verran koilliseen. Näistä Isokankaan ja Piltosenjärven soiden eteläisimmät osat jäävät kaikissa vaihtoehdoissa 100...200 m vaikutusalueen sisälle. Huomioiden suoalueiden laajuus ja sijainti suhteessa nykyiseen tiehen, hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kurjen esiintymiseen alueella.

Laulujoutsen (dir)

Toukokuun lopun laskentakierroksella havaittiin yksi ylilentävä, itään suuntaava yksilö Jäälin lounaisosassa. Lajille sopivia pesimäpaikkoja voisi löytyä alueen soilta (vrt. kurki, myös vaikutukset lajiin samat).

Liro (NT, dir)

Liroja havaittiin reviiereillään (3-5 kpl) Jäälin monttujen ja Kiimingin taajamien välisellä alueella. Valittavasta toteutusvaihtoehdosta riippumatta tielinjaus ei juurikaan muuta lirojen reviierejä nykyisestä, eikä hankkeella arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen lirokantaan.

Metso (dir)

Lajitietokeskuksen tietokannassa on metsohavainto Laukkukankaalta, jonka alueelta löytyi metson papanoita kesän 2024 laskennoissa. Papanoita löytyi myös Jäälinjärven Onkiniemen ja Kuusamiontien väliseltä mäntykankaalta. Laukkukankaan läpi viettäessä tielinjaus pirstoisi metson elinympäristöä.

Metsähanhi (VU)

Selvitysalueelta on yksittäinen pesimäaikainen havainto (22.5.2018), Kiiminkijoen rannasta. Metsähanhi pesii soilla ja lammilla, ja selvitysalueella potentiaaliset pesimäpaikat ja hankkeen vaikutukset lajiin ovat kuten kurjella.

Naurulokki (VU)

Selvitysalueella tavattiin muutama ylilentävä naurulokki, sekä yksi paikallinen yksilö Kiimingin ABC:n piha-alueella. Selvitysalueella ei ole merkittäviä naurulokin pesintään soveltuvia kosteikkoja, eikä hankkeen arvioida vaikuttavan naurulokin esiintymiseen alueella.

Pajusirkku (VU)

Pajusirkkureviirit löydettiin Piltosenjärven suoalueen etelälaidalta, selvitysalueen rajalta Kiimingin Isosuolta sekä Korvenkylästä Kuusamontien ja Ylikiimingintien risteysalueen länsipuolen pajukoituneelta alueelta, jossa laji on viihtynyt jo vuosien ajan. Näistä viimeinen kärsisi VE2/3 linjauksen toteutuksesta.

Pensaskerttu (NT)

Avoimien, sopivasti pensoittuneiden paikkojen laji pensaskerttu pesii selvitysalueella pääasiassa Kuusamontien varrella. Paikalla, missä VE2/3 erkanee nykyisestä linjauksesta, oli kaksi reviiä tien molemmin puolin. Pohjoisempi näistä jää osittain uuden linjauksen alle. Toisaalta VE2/3 toteuttaminen loisi todennäköisesti uusia lajille sopivia biotooppeja.

Pensastasku (VU)

Kiimingin taajaman länsipuolelta ohittavan voimalinjan juurella, Kuusamontien eteläpuolella, juuri selvitysalueen sisäpuolella havaittiin ainoa selvitysalueelta löytynyt pensastaskupariskunta. Hankkeen ei arvioida vaikuttavan tämän avomaiden lajin esiintymiseen selvitysalueella.

Pikkutylli (NT)

Pikkutylli pesii kivisillä ja hiekkaisilla mailla. Selvitysalueen ainoa havainto tehtiin Jäälin lounaispuolella Jussilan altailta, jotka jäävät linjausten VE1 ja VE2/3 väliin. Tiehankkeen ei arvioida vaikuttavan pikkutyllin esiintymiseen alueella.

Punavarpunen (NT)

Alueelta on havainto vuodelta 2017 pensaikkojen ja niittyjen laitamien linnusta punavarpusesta Kuusamontien ja Ylikiimingintien risteysalueen länsipuolen pajukkoiselta alueelta. Paras pajukko sijaitsee alle 100 m etäisyydellä tiestä, ja tien uusi linjaus kaventaisi sitä merkittävästi. Kesällä 2024 punavarpunen lauloi Jäälinjärven rannan puutarhoissa.

Pyy (VU, dir)

Pyy vihelteli Kiimingissä Kolamäen asuinalueen läheisyydessä tien vieressä. Pyystä tehtiin myös papanahavainto Korvenkylässä Kuusamontien ja Ylikiimingintien risteuksen pohjoispuoleisessa kuusikossa, jossa linjaus VE2/3 pirstoisi toteutuessaan jo ennestään teiden rikkomaa ja rajaamaa pyyreviiriä.

Kuva 3. Tervahauta Laukkukankaalla. Tämä maastokartalle merkitsemätön kohde löytyy Laukkukankaan Matosuon pohjoispuolelta, Jäälin lounaispuolelta, Jussilan tilan länsipuolelta noin 140 m etäisyydellä VE2/3 linjaukselta.

Räystäspääsky (EN)

Selvitysalueen ainoat räystäspääskyt havaittiin Kiiminkijoen ylittävien siltojen luona, joiden rakenteisiin pääskyt rakentavat pesänsä. Enimmillään ilmassa laskettiin olevan 10 räystäspääskyä kerrallaan. Kiiminkijoen sillat on vähintäänkin paikallisesti merkittävä räystäspääskyjen pesimäpaikka.

Suokukko (CR, dir)

Suokukosta on alueelta kirjattu yksi havainto Lajitietokeskuksen tietokantaan. Havaintopaikka huomioiden kyseessä on mahdollisesti muuttoparvi. Lajin pesiminen selvitysalueen lähiympäristön soilla on mahdollista, mutta lajin viimeaikainen kannankehitys huomioiden epätodennäköistä. Lajille soveltuvat suoalueet eivät sijaitse suunniteltujen linjausten alla, eikä hankkeen arvioida vaikuttavan lajin suojeluun.

Taivaanvuohi (NT)

Lajitietokeskuksen tietokannassa on havainto soidintavasta taivaanvuohesta Kuusamontien ja Ylikiimingintien länsipuolen pajua kasvavalta alueelta. Taivaanvuohen reviiriksi kelpaava alue sijaitsee kokonaisuudessaan 100 m etäisyydellä nykyisestä tielinjasta paikalla, josta VE2/3 mukainen linjaus lähtee erkanemaan nykyisestä tielinjasta. Täten uuden tielinjauksen rakentaminen kaventaisi taivaanvuohen reviiriä ko. paikalla. Kesän 2024 laskennoissa havaittu taivaanvuohi soi selvästi selvitysalueen ulkopuolella Kiimingin lounaisosassa, Isoahon takana Tirinsuon pohjoisosassa.

Teeri (dir)

Kesän 2024 laskennoissa havaittiin kaksi soivaa teertä, sekä muutamalla paikalla teeren papanoita. Soivat linnut olivat selvästi selvitysalueen ulkopuolella Tirinsuon lounaisosassa sekä Korvenkylässä Vesalanmäen koillispuolella. Papanoita löytyi Laukkukankaalta sekä Tirinsuon läheisyydestä Kortekankaalta. Papanahavainnot osuvat niin suunnitellulle VE2/3 linjaukselle kuin nykylinjauksen 200 m vaikutusalueen sisälle. Erityisesti VE2/3 linjaus pirstoo paikallisesti teerien elinympäristöjä.

Tervapääsky (EN)

Tervapääsky on erämaiden ja toisaalta taajamien ja kaupunkien lintu. Selvitysalueella tehtiin havaintoja yhteensä 13 tervapääskystä, joista suurin osa liikkui Kiimingin keskustaajaman alueella (ABC:n seutu ja Kiiminkijoki). Laji pesinee Kiimingin keskustan korkeammissa rakennuksissa. Hankkeen ei arvioida vaikuttavan haitallisesti tervapääskyn suojeluun alueella. Lajin elinolosuhteita voi edistää säästämällä mahdollisuuksien mukaan suuria kolopuita.

Törmäpääsky (EN)

Jäälin montuilla tavattiin neljän törmäpääskyn parvi saalistamassa. Törmäpääskyt pesinevät monttujen länsipuolella olevalla laajalla maa-aineksenottoalueella, tai mahdollisesti monttujen alueella, sikäli kuin alueella löytyy pesäkolon kaivamiseen soveltuvia törmäitä. 200 m etäisyydellä linjauksista tällaisia törmäitä ei havaittu. Hankkeella ei arvioida olevan suoraa vaikutusta törmäpääskyn menestymiseen alueella, ellei Jäälin monttujen mahdollisissa törmäissä ole pesiä, jotka teoriassa voisivat riittävän lähellä työmaata ollessaan romahtaa voimakkaan tärinän vaikutuksesta.

Töyhtötiainen (VU)

Töyhtötiaisen vahvinta esiintymisaluetta on Laukkunkankaan ympäristö. Alueelta on lukuisia havaintoja Lajitietokeskuksen tietokannassa, ja kesän 2024 laskennoissa alueella todettiin 1-2 reviiriä. Lisäksi reviiri löytyi Honkimaan teollisuusalueen kupeelta. Kuten hömötiainen, myös töyhtötiainen kärsisi VE2/3 toteuttamisesta elinympäristöjen pirstoutumisen vuoksi.

Valkoviklo (NT)

Valkoviklo piti reviiriä Piltosenjärvellä, hieman selvitysalueen ulkopuolella. Toteutusvaihtoehdosta riippumatta hankkeen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi valkoviklon esiintymiseen alueella.

Varpunen (EN)

Selvitysalueella havaittiin reilut parikymmentä varpusta. Merkittävin keskittymä oli Korvenkylässä Kiimingin ratsastuskeskuksen ympäristössä, josta laskettiin vähintään 8 yksilöä. Varpuspariskunta todettiin myös Jäälin monttujen eteläpuolen tallilla, ja vähintään kaksi paria sekä Kiimingin S-marketin ympäristössä että Kiimingin keskustassa. Tiehankkeen toteuttamisen arvioidaan voivan aiheuttaa korkeintaan väliaikaista haittaa varpusille Kiimingin ratsastuskeskuksen koillispuolella tehtävien maarakennustöiden aikana sekä muualla, missä varpuset esiintyvät tielinjan läheisyydessä, siis lähinnä Kiimingin keskustan tuntumassa.

Varpuspöllö (VU, dir)

Varpuspöllöstä on kaksi havaintoa: toukokuun lopulta vuosilta 2010 ja 2018. Havainnot sijoittuvat Jäälinjärven Onkiniemen länsipuolelle sekä Välikyläntien ja Välikujan risteyksen tuntumasta. Molempien ympäristössä on lajille sopivia pesimäpaikkoja. Laji suosii vanhoja metsiä, joita esiintyy pienialaisina pirstaleina selvitysalueen ympäristössä. Havaintojen perusteella arvioiden hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia lajiin.

Viherpeippo (EN)

Selvitysalueella havaitut viherpeipot (10 reviiriä) olivat yhtä lukuun ottamatta asutuksen välittömässä läheisyydessä (puutarhoissa tai pihoihin rajautuvilla metsäalueilla). Yksi lintu lauloi Yrityspuistossa Välrinteen ja Hallitien välisellä alueella, suoraan VE2/3 mukaisella linjauksella. Hankkeen ei kokonaisuutena arvioida vaikuttavan viherpeipon menestymiseen selvitysalueella, mutta yksittäiset linnut voivat joutua etsimään uutta reviiriä tien linjauksen muuttuessa.

Västäräkki (NT)

Västäräkkejä tavattiin yhteensä 26 yksilöä (kahden laskennan suurempi lukumäärä) vaihtelevissa ympäristöissä, pääosin kuitenkin asutuksen ja liikenneväylien yms. kohteiden läheisyydessä. Hankkeen ei arvioida vaikuttavan haitallisesti västäräkin kantaan alueella, vaan VE2/3 toteuttamisen myötä lisääntyvä maiseman avoimuus voi jopa hyödyttää lajia.

4. YHTEENVETO

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus suunnittelee Kuusamontien parannusta Korvenkylän ja Kiimingin välillä. Hankealueella toteutettiin linnustoselvitys kesällä 2024. Lisäksi työssä hyödynnettiin Lajitietokeskuksen aineistoa. Työn perustana olivat luonnonsuojelulain mukaiset vaateet. Tämän lisäksi työ toteutettiin EU:n lintudirektiivin I-liitteen vaatimukset huomioiden.

Selvitysalueella tehtyjen maastohavainnot ja Lajitietokeskuksen aineisto huomioiden alueella on tehty havainnot 85 lintulajista. Näistä 15 on uhanalaisia, 13 silmälläpidettäviä, ja 11 lintudirektiivin I-liitteen suojaamia. Uhanalaisimmat lajit, joiden todettiin tai joiden voidaan arvioida pesivän alueella, ovat hömötiainen, räystäspääsky, törmäpääsky, tervapääsky, varpunen ja viherpeippo. Uhanalaisia lajeja todettiin joka puolella selvitys-alueella, ja karkeasti arvioiden jokaisessa havaitussa biotoopissa oli huomionarvoisia lajeja. Monet lajeista ovat varsin tavallisia, ja niiden uhanalaisuusstatus perustuu pitkäaikaisempaan kannankehityksen seurantaan. Yksittäisiin lajeihin kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltu tarkemmin kohdassa 3.4.

Selvitysalueen linnustollisesti arvokkaimmiksi alueiksi ja kohteiksi arvioidaan Kiiminkijoen sillat (haara- ja räystäspääskyt), Laukkukankaan ympäristö (metsätiaiset ja -kanat) sekä Piltosenjärven suoalue (kahlaajat). Näiden sijainnit on esitetty kartalla liitteessä 1. Linnustollisesti arvokkaiden alueiden rajaukset on esitetty vain niiltä osin, kuin ne osuvat selvitysalueelle, ja voivat käytännössä ulottua laajemmallekin alueelle.

Tulevassa maankäytössä on suositeltavaa huomioida alueella havaitut uhanalaiset, silmälläpidettävät ja direktiivien suojaamat lajit.

Lappeenrannassa 22.10.2024

YMPÄRISTÖKONSULTOINTI NIEMELÄINEN OY

Esa-Matti Lampinen, Ins. AMK

Juha Saajoranta, FM (JS-Enviro Oy)

Liitteet

Liite 1. Sijaintikartta ja linnustollisesti arvokkaimmat alueet

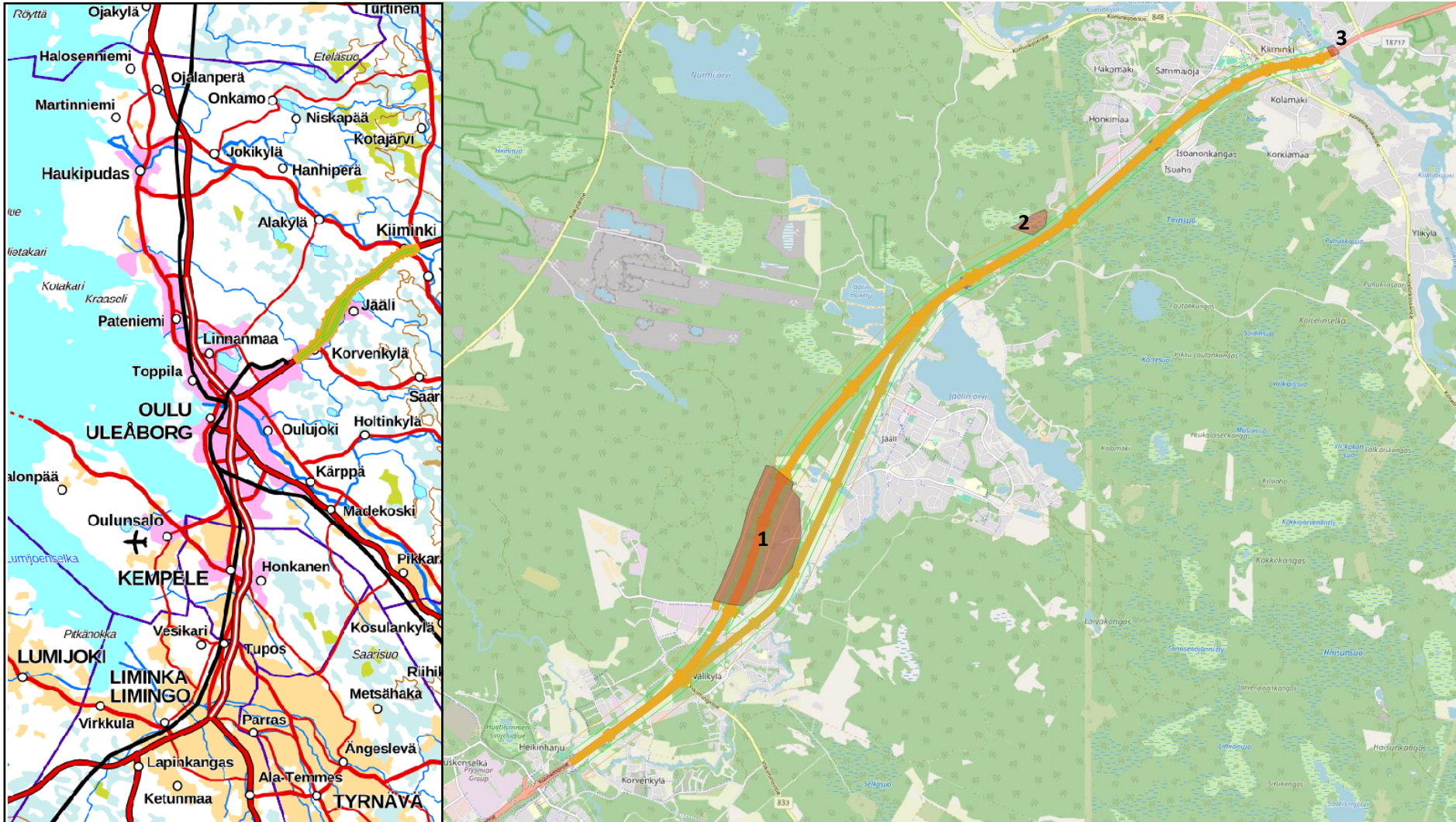
Liite 2. Huomionarvoiset havainnot

YMPÄRISTÖKONSULTOINTI
NIEMELÄINEN OY

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS
KORVENKYLÄ-KIIMINKI, OULU
PESIMÄLINNUSTOSELVITYS

Liite 1. SIJAINTIKARTTA JA LINNUSTOLLISET ARVOKKAIMMAT ALUEET

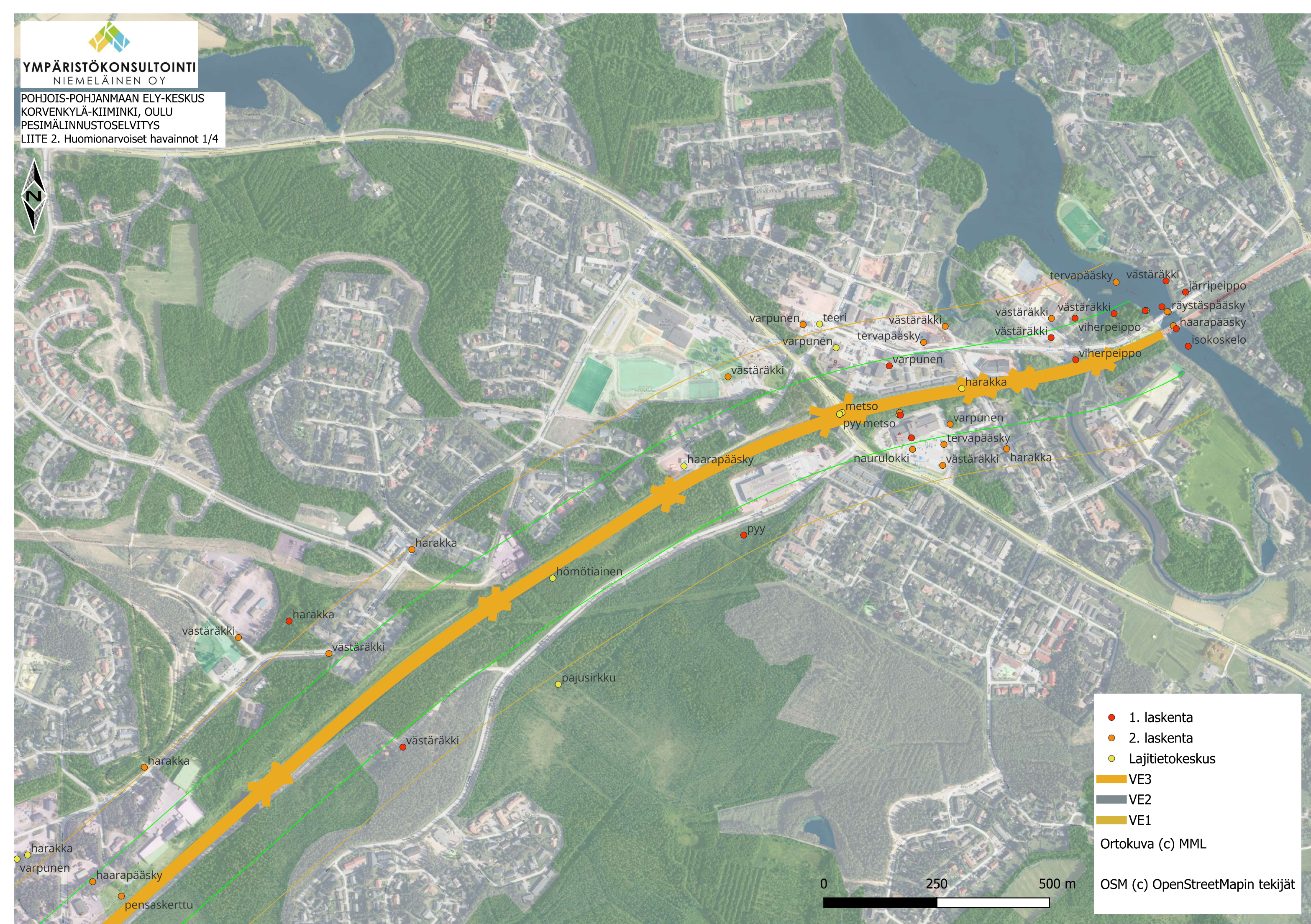
Linustollisesti arvokkaimmat alueet: 1) Laukunkankaan ympäristö, 2) Piltosenjärvi, 3) Kiiminkijoen sillat. Kartta-aineistot © MML 2024, © OpenStreetMapin tekijät.

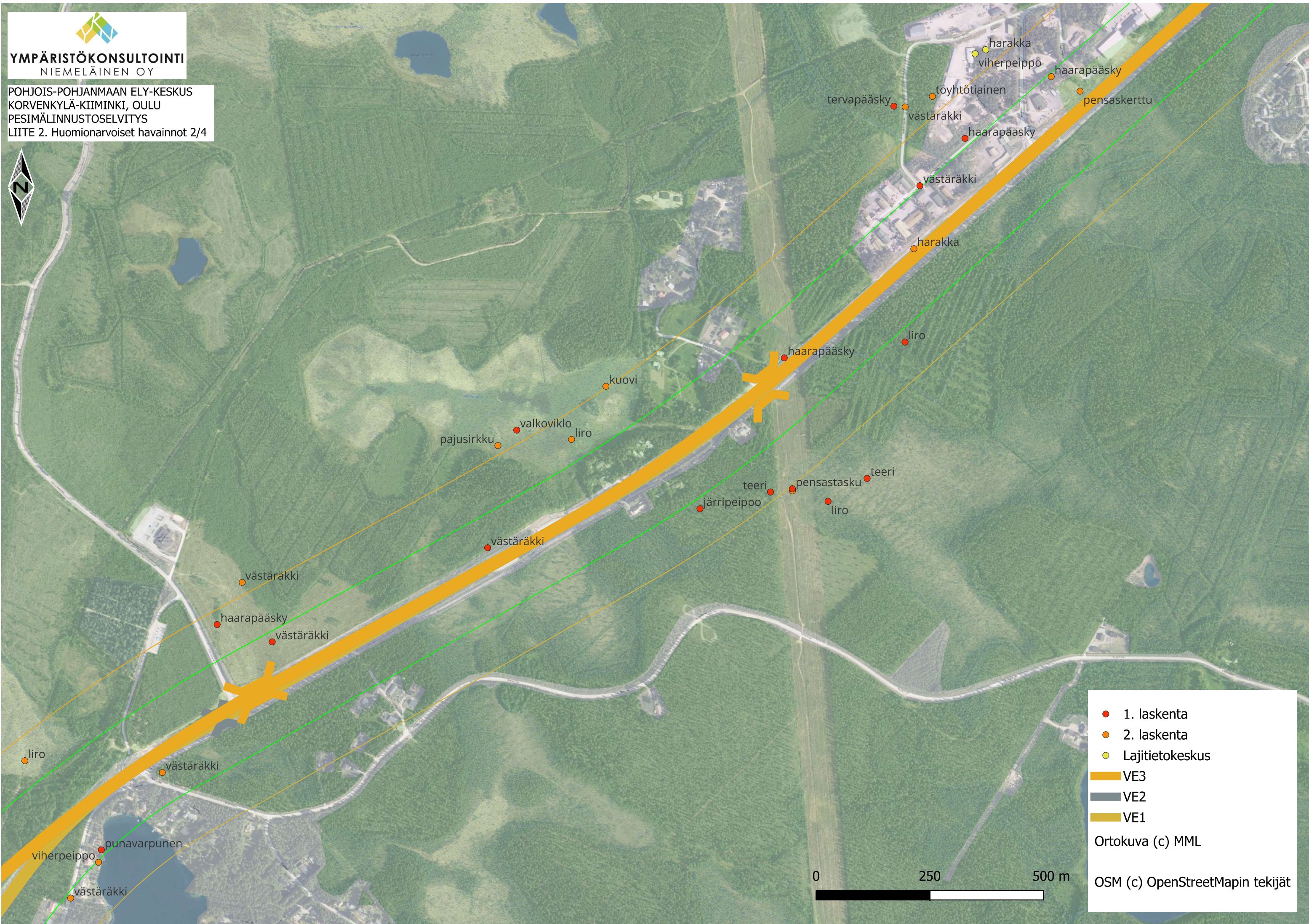
**YMPÄRISTÖKONSULTOINTI
NIEMELÄINEN OY**

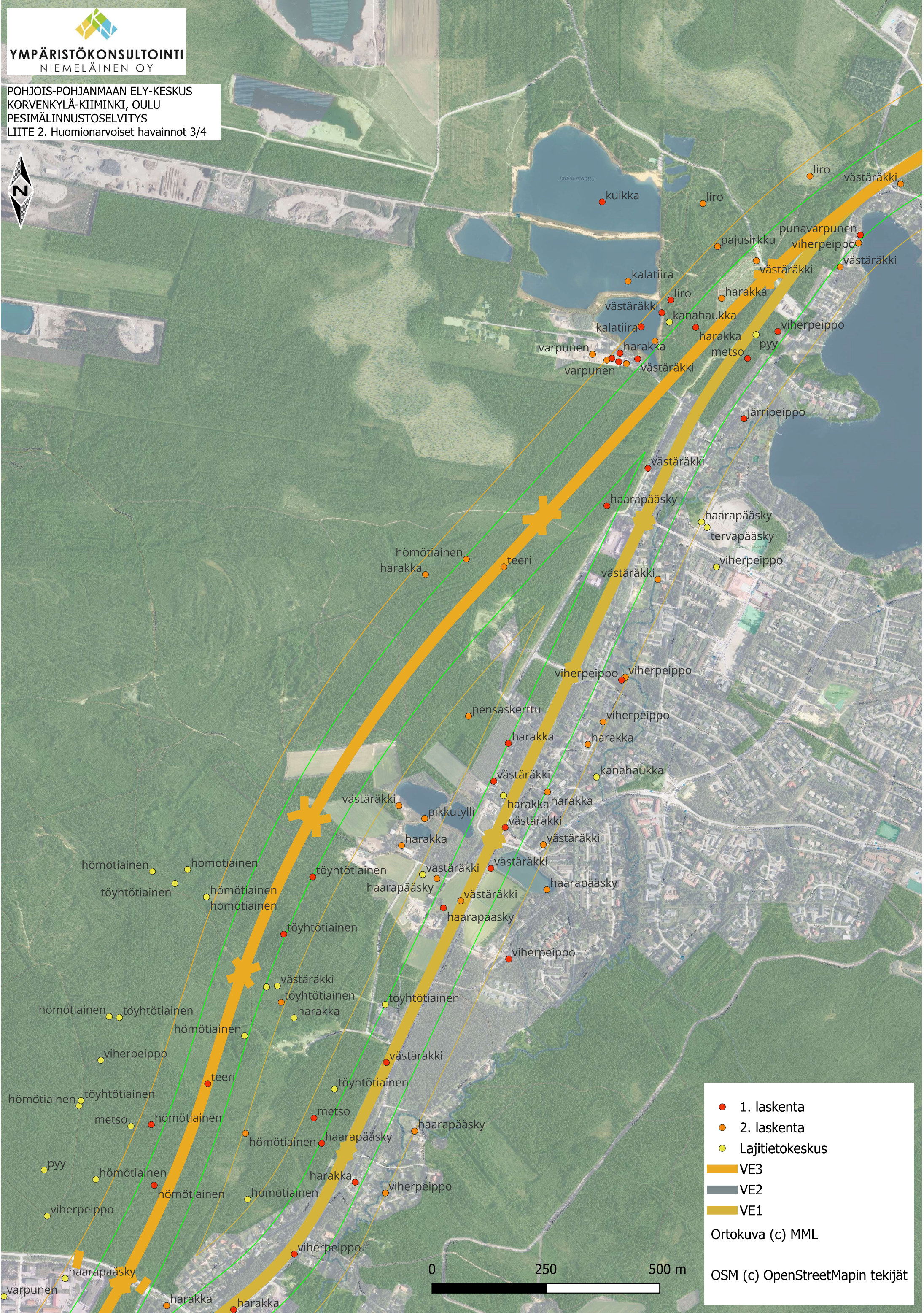
OSOITE
Kaukaankatu 23, 53200 LAPPEENRANTA

PUHELIN
050 341 8684

Y-TUNNUS
2625307-3

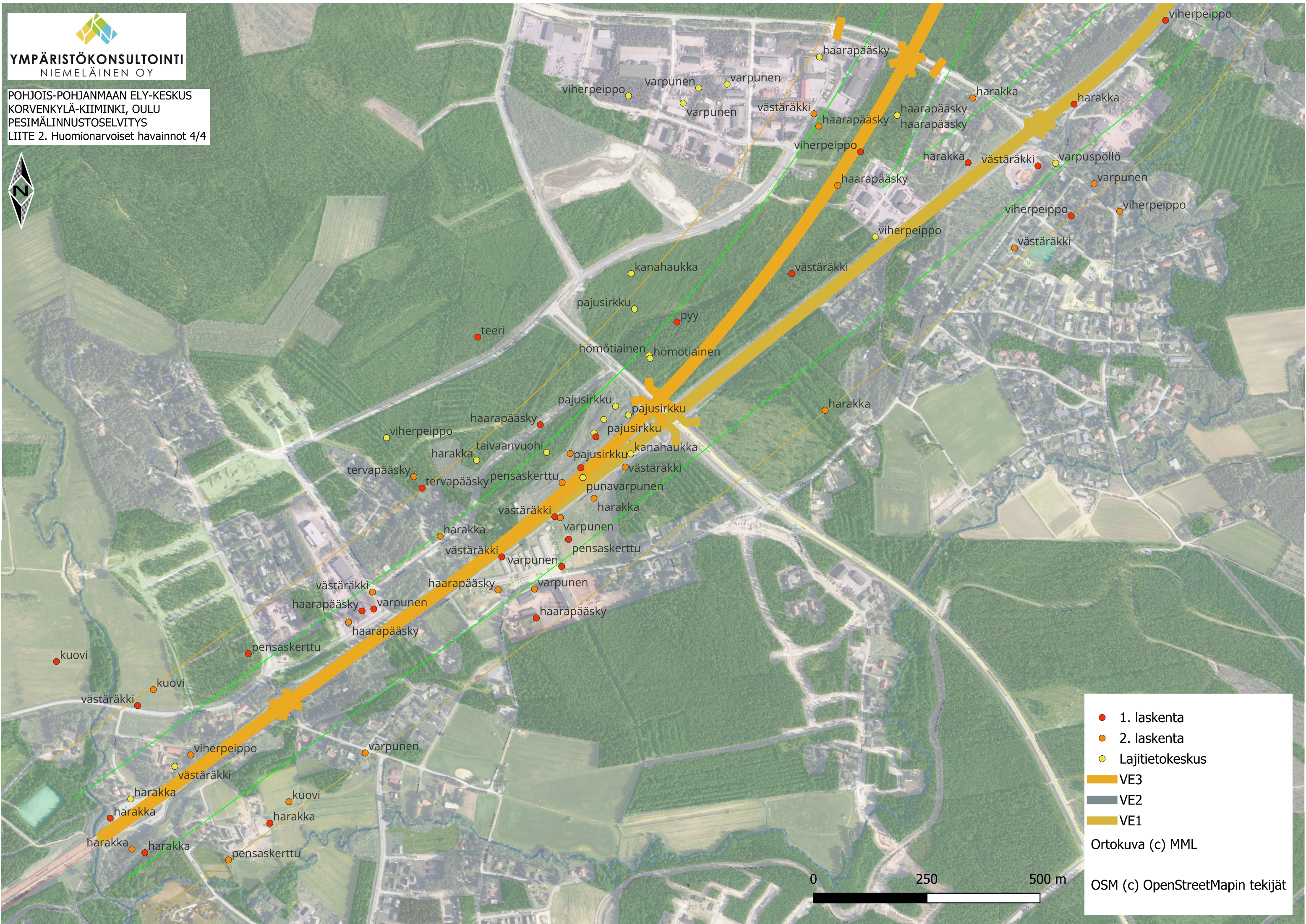

- 1. laskenta
- 2. laskenta
- Lajitietokeskus

VE3
VE2
VE1

Ortokuva (c) MML

OSM (c) OpenStreetMapin tekijät

1. laskenta

2. laskenta

Lajitietokeskus

VE3

VE2

VE1

Ortokuva (c) MML

OSM (c) OpenStreetMapin tekijät

